

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO  
ĮSAKYMAS

**DĖL LIETUVOS HIGIENOS NORMOS HN 124:2009 „VAIKŲ SOCIALINĖS  
GLOBOS ĮSTAIGOS: BENDRIEJI SVEIKATOS SAUGOS REIKALAVIMAI“  
PATVIRTINIMO**

2009 m. rugsėjo 1 d. Nr. V-714  
Vilnius

Įgyvendindamas Lietuvos nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros 2006–2013 metų strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. liepos 27 d. nutarimu Nr. 941 (Žin., 2001, Nr. [66-2418](#); 2006, Nr. 70-2574), 19.5 punktą,

1. Tvirtinu Lietuvos higienos normą HN 124:2009 „Vaikų socialinės globos įstaigos: bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ (pridedama).

2. Pripažįstu netekusiu galios Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. sausio 22 d. įsakymą Nr. V-17 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 124:2004 „Vaikų globos įstaigos. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [45-1492](#)).

3. Nustatau, kad šis įsakymas įsigalioja nuo 2010 m. sausio 1 d.

4. Paveidu viceministrui pagal administruojamą sritį šio įsakymo vykdymo kontrolę.

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ALGIS ČAPLIKAS

PATVIRTINTA  
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos  
ministro 2009 m. rugsėjo 1 d.  
įsakymu Nr. V-714

## LIETUVOS HIGIENOS NORMA HN 124:2009 „VAIKŲ SOCIALINĖS GLOBOS ĮSTAIGOS: BENDRIEJI SVEIKATOS SAUGOS REIKALAVIMAI“

### I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ši higienos norma nustato vaikų socialinės globos įstaigų ir jose vykdomo vaikų socialinės globos ir ugdymo proceso organizavimo pagrindinius sveikatos saugos reikalavimus.

2. Ši higienos norma taikoma projektuojant, statant, rekonstruojant, remontuojant, įrengiant ir naudojant vaikų socialinės globos įstaigas (vaikų socialinės globos namus; socialinės globos namus vaikams su negalia; socialinės globos namus vaikams ir jaunimui su negalia; grupinius gyvenimo namus vaikams, likusiems be tėvų globos; grupinius gyvenimo namus socialinės rizikos vaikams; šeimynas; psichologinės bei socialinės reabilitacijos įstaigas nepilnamečiams; vaikų su negalia dienos socialinės globos centrus ir kitas socialinės globos paslaugas vaikams teikiančias įstaigas) [4.22].

3. Šios higienos normos reikalavimai privalomi visiems juridiniams ir fiziniams asmenims, užsiimantiems teritorijų planavimo, projektavimo, statybos veikla, vaikų socialinės globos įstaigų steigėjams ir vadovams, kontrolę vykdančioms institucijoms.

### II. NUORODOS

4. Teisės aktai, į kuriuos šioje higienos normoje pateiktos nuorodos:

4.1. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymas (Žin., 1995, Nr. [107-2391](#); 2004, Nr. [21-617](#));

4.2. Lietuvos Respublikos statybos įstatymas (Žin., 1996, Nr. [32-788](#); 2001, Nr. [101-3597](#));

4.3. Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatymas (Žin., 1999, Nr. [52-1673](#); 2001, Nr. [64-2324](#));

4.4. Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymas (Žin., 2006, Nr. [17-589](#));

4.5. 2005 m. lapkričio 15 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 2073/2005 dėl maisto produktų mikrobiologinių kriterijų (OL 2005 L 338, p. 1) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2007 m. gruodžio 5 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1441/2007 (OL 2007 L 322, p. 12);

4.6. 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantį Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (OL 2006 L 396, p.1);

4.7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 7 d. nutarimas Nr. 544 „Dėl darbų ir veiklos sričių, kuriose leidžiama dirbti asmenims, tik iš anksto pasitikrinusiems ir vėliau periodiškai besitikrinantiems sveikatą dėl užkrečiamųjų ligų, sąrašo ir šių asmenų sveikatos tikrinimo tvarkos“ (Žin., 1999, Nr. [41-1294](#); 2002, Nr. 73-3127);

4.8. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos 1998 m. birželio 23 d. įsakymas Nr. 257 „Dėl techninių normų TN 01:1998 patvirtinimo“ (Žin., 1998, Nr. [58-1631](#));

4.9. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1999 m. lapkričio 25 d. įsakymas Nr. 510 „Dėl Rekomenduojamų paros maistinių medžiagų ir energijos normų

patvirtinimo“ (Žin., 1999, Nr. [102-2936](#));

4.10. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 31 d. įsakymas Nr. 301 „Dėl profilaktinių sveikatos tikrinimų sveikatos priežiūros įstaigose“ (Žin., 2000, Nr. [47-1365](#));

4.11. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. birželio 14 d. įsakymas Nr. 317 „Dėl STR 2.03.01:2001 „Statiniai ir teritorijos. Reikalavimai žmonių su negalia reikmėms“ patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [53-1898](#));

4.12. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. vasario 2 d. įsakymas Nr. V-55 „Dėl Privalomojo profilaktinio aplinkos kenksmingumo pašalinimo (dezinfekcijos, dezinfekcijos, deratizacijos) tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2009, Nr. [35-1362](#)).

4.13. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. liepos 8 d. įsakymas Nr. 358 „Dėl Biocidų autorizacijos ir registracijos nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. [79-3361](#));

4.14. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. gruodžio 24 d. įsakymas Nr. 673 „Dėl Privalomojo epidemiologinio registravimo, privalomojo informacijos apie epidemiologinio registravimo objektus turinio ir informacijos privalomojo perdavimo tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. [12-444](#));

4.15. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 11 d. įsakymas Nr. V-450 „Dėl Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijos teikiant pirmąją medicinos pagalbą, pirmosios medicinos pagalbos vaistinėlių ir pirmosios pagalbos rinkinių“ (Žin., 2003, Nr. [79-3605](#));

4.16. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 23 d. įsakymas Nr. V-455 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“ patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. [79-3606](#));

4.17. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 24 d. įsakymas Nr. 705 „Dėl Statybos techninio reglamento STR 2.02.01:2004 „Gyvenamieji pastatai“ patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [23-721](#));

4.18. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. birželio 9 d. įsakymas Nr. D1-289 „Dėl Statybos techninio reglamento STR 2.09.02:2005 „Šildymas, vėdinimas ir oro kondicionavimas“ patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. [75-2729](#));

4.19. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. liepos 21 d. įsakymas Nr. V-595 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 39:2005 „Pirtys: įrengimo ir priežiūros saugos sveikatai reikalavimai“ patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. [93-3483](#));

4.20. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. rugsėjo 1 d. įsakymas Nr. V-675 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 15:2005 „Maisto higiena“ patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. [110-4023](#));

4.21. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gruodžio 5 d. įsakymas Nr. V-946 „Dėl Pavojingų ir ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų židinių privalomojo aplinkos kenksmingumo pašalinimo (dezinfekcijos, dezinfekcijos, deratizacijos) tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. [146-5336](#));

4.22. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 5 d. įsakymas Nr. A1-93 „Dėl Socialinių paslaugų katalogo patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. [43-1570](#));

4.23. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2006 m. vasario 27 d. įsakymas Nr. V-137 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 90:2006 „Dezinfekcijos ir deratizacijos bendrieji saugos reikalavimai“ patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. [27-918](#));

4.24. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. gegužės 10 d. įsakymas Nr. V-362 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 35:2007 „Didžiausia leidžiamų cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija gyvenamosios aplinkos ore“ patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. [55-2162](#));

4.25. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. liepos 2 d. įsakymas Nr. V-555 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2007 „Akustinis triukšmas. Triukšmo

ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. [75-2990](#));

4.26. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. spalio 5 d. įsakymas Nr. V-791 „Dėl Ūkinės komercinės veiklos rūšių, kurioms būtinas leidimas-higienos pasas, sąrašo bei leidimų-higienos pasų išdavimo taisyklių“ patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. [106-4352](#));

4.27. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. spalio 11 d. įsakymas Nr. A1-282 „Dėl Vaikų globos įstaigų tinklo optimizavimo plano patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. [107-4385](#));

4.28. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymas Nr. V-1090 „Dėl Rekomenduojamų maisto produktų paros normų socialinę globą gaunantiems asmenims patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. [4-152](#));

4.29. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. sausio 28 d. įsakymas Nr. V-69 „Dėl Privalomojo pirmosios pagalbos mokymo programos, Privalomojo higienos įgūdžių mokymo programos ir Privalomojo mokymo apie alkoholio ir narkotikų žalą žmogaus sveikatai mokymo programos patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. [14-490](#)).

### III. SĄVOKOS IR JŲ APIBRĖŽTYS

5. Šioje higienos normoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

**socialinė globa** – visuma paslaugų, kuriomis asmeniui teikiama kompleksinė pagalba, kuriai reikia nuolatinės specialistų priežiūros [4.4];

**šeimyna** – juridinis asmuo, globojantis 6 ir daugiau vaikų (bendras vaikų skaičius šeimynoje su savais vaikais – ne daugiau kaip 12 vaikų) šeimos aplinkoje. Bendras vaikų skaičius gali būti didesnis nei 12, kai neišskiriami broliai ir seserys arba mažesnis, jeigu yra globojamas neįgalus vaikas;

**vaikas** – asmuo, neturintis 18 metų, jeigu pagal teisės aktus jo pilnametystė nepripažįstama anksčiau;

**vaikų globos įstaigos šeimyna** – vaikų grupė, gyvenanti vaikų globos įstaigoje šeimyniniu principu;

**vaikų socialinės globos įstaiga** – teisės akto [4.4] nustatyta tvarka turinti teisę teikti socialinę globą vaikams įmonė (akcinė bendrovė, uždaroji akcinė bendrovė, individuali įmonė), įstaiga (viešoji įstaiga, biudžetinė įstaiga), šeimyna.

### IV. BENDRIEJI REIKALAVIMAI

6. Projektuojant, statant, rekonstruojant ir remontuojant, pripažįstant tinkamais naudoti vaikų socialinės globos įstaigų pastatus, turi būti taikomos Teritorijų planavimo įstatymo [4.1], Statybos įstatymo [4.2], normatyvinių statybos techninių dokumentų, teritorijų planavimo dokumentų, normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų bei šios higienos normos nuostatos.

7. Vaikų socialinės globos įstaigos gali vykdyti veiklą tik gavusios teisės akto [4.26] nustatyta tvarka leidimą-higienos pasą.

8. Vaikų socialinės globos įstaigose vaikams turi būti sudarytos saugios ir jų amžių atitinkančios priežiūros ir ugdymo sąlygos šios higienos normos ir teisės akto [4.3] nustatyta tvarka.

9. Vaikų socialinės globos įstaigose turi būti sudarytos saugios sąlygos vaikams įgyti kasdieninio gyvenimo įgūdžių (dalyvauti ruošiant maisto produktus, apdorojant maisto žaliavas ir gaminant maistą šeimynų ir vaikų globos įstaigos šeimynų virtuvėse; išsiskalbti ir išsilyginti drabužius, sutvarkyti kambarius ir pan.).

10. Vaikų socialinės globos įstaigose, išskyrus vaikų su negalia dienos socialinės globos centrus, vaikų socialinė globa organizuojama šeimyniniu principu, kai vaikai gyvena

šeimynomis ne daugiau kaip po 12 vaikų. Vaikų skaičius šeimynoje gali būti didesnis, jei gyvena broliai ir seserys. Pagal teisės aktą [4.27] siekiama, kad nuo 2015 metų vaikų globos įstaigų šeimynose vaikų skaičius būtų ne didesnis negu 8 vaikai.

11. Specialiųjų poreikių vaikai, kurių galimybės ugdytis ir dalyvauti visuomenės gyvenime yra ribotos dėl įgimtų ir įgytų sveikatos sutrikimų, prižiūrimi ir ugdomi jiems pritaikytoje aplinkoje. Integruojant judesio ir padėties sutrikimų turinčius vaikus į vaikų socialinės globos įstaigas, teritorija ir pastatas turi atitikti teisės akto [4.11] reikalavimus.

12. Kiekvienoje vaikų globos įstaigos šeimynoje ir šeimynoje, išskyrus vaikų su negalia dienos socialinės globos centrus, turi būti įmonės pirmosios pagalbos rinkinys. Rinkinio sudėtis ir apimtis turi atitikti teisės akto [4.15] reikalavimus. Už pirmosios pagalbos rinkinio priežiūrą ir jo papildymą turi būti paskirtas atsakingas asmuo.

13. Vaikų socialinės globos įstaigų darbuotojai gali dirbti tik teisės aktų [4.7, 4.10] nustatyta tvarka pasitikrinę sveikatą.

14. Vaikų socialinės globos įstaigų darbuotojai gali dirbti tik teisės akto [4.29] nustatyta tvarka įgiję žinių higienos ir pirmosios pagalbos teikimo klausimais.

15. Darbuotojų asmens medicininės knygelės ir sveikatos žinių pažymėjimai laikomi darbovietėje pas vadovo paskirtą atsakingą asmenį.

16. Vaikų socialinės globos įstaigų, išskyrus vaikų su negalia dienos socialinės globos centrus, steigėjas tvirtina minimalias vaikų aprūpinimo apranga, minkštu inventoriumi ir asmens higienos priemonėmis normas.

## **V. REIKALAVIMAI TERITORIJAI**

17. Naujai steigiamos vaikų socialinės globos įstaigos teritorijos neužstatyta dalis, skirta vaikų veiklai, turi būti ne mažesnė kaip po 6 m<sup>2</sup> ploto vienam vaikui.

18. Draudžiama sodinti dygius ir nuodingus augalus.

19. Vaikų socialinės globos įstaigos, išskyrus šeimynas, teritorija turi būti suskirstyta pagal veiklos zonas (žaidimų – sporto, ūkio ir kt.).

20. Vaikų socialinės globos įstaigos, išskyrus šeimynas, teritorijos zona, skirta vaikų veiklai, turi būti aptverta tvora ar gyvatvore.

21. Teritorijoje esantys įrenginiai turi būti saugūs, patikimai pritvirtinti, išdėstyti saugiu atstumu, atitikti vaikų amžių ir ūgį, ugdymo poreikius.

22. Teritorijoje turi būti sudaryta galimybė apsaugoti vaikus nuo tiesioginių saulės spindulių bei kritulių.

23. Žaidimų aikštelės, atsižvelgiant į žaidimų pobūdį, turi būti įrengtos taip, kad užtikrintų vaikų saugą.

24. Tamsiu paros metu vaikų socialinės globos įstaigos, išskyrus šeimynas, teritorija turi būti apšviesta.

## **VI. REIKALAVIMAI PATALPOMS**

25. Vaikų socialinės globos įstaiga turi turėti atskirą įėjimą, būti izoliuota nuo kitos paskirties patalpų, triukšmo ir kitų veiksnių, galinčių turėti neigiamos įtakos vaikų saugai ir sveikatai. Kitos paskirties patalpų žmonių evakuacijos keliai neturi eiti per vaikų socialinės globos įstaigos patalpas.

26. Vaikų socialinės globos įstaigos, įrengtos keliuose pastatuose, pastatai turi būti sujungti šildomais koridoriais, išskyrus atvejus, kai viename pastate įrengtos vaikų globos įstaigos visos šeimos patalpos su atskira virtuve.

27. Vaikų socialinės globos įstaigos pastatas turi būti suprojektuotas ir pastatytas taip, kad jį naudojant ir prižiūrint būtų išvengta nelaimingų atsitikimų (paslydimo, kritimo, susidūrimo, nudegimo, nutrenkimo ir sužalojimo elektros srove, sprogo ir pan.) rizikos.

28. Patalpų aukštis turi atitikti teisės akto [4.17] reikalavimus.

29. Laiptai ir laiptų aikštelės įrengiamos taip, kad būtų užtikrinta vaikų sauga ir turi atitikti teisės akto [4.17] reikalavimus.

30. Draudžiama įrengti sraiginius laiptus ir siaurėjančias pakopas.

31. Draudžiama įrengti horizontalaus dalijimo aptvarus.

32. Įstiklintos durų dalys iš abiejų pusių turi būti apsaugotos nuo atsitiktinio susidūrimo, atsitrenkimo, smūgių ir susižalojimo rizikos.

33. Vaikų globos įstaigos šeimynų, vaikų su negalia dienos socialinės globos centrų vaikų veiklos patalpos, taip pat ir šeimynų patalpos turi būti izoliuotos nuo patalpų, iš kurių kyla triukšmas, dulkės, sklinda kvapai.

34. Vaikų socialinės globos įstaigose, išskyrus šeimynas, vaikų su negalia dienos socialinės globos centrus ir psichologinės bei socialinės reabilitacijos įstaigas nepilnamečiams, turi būti tokios patalpos:

34.1. vaikų globos įstaigos kiekvienoje šeimynoje: vestibulis su drabužine, bendrasis kambarys (valgomasis, žaidimų, bendravimo), miegamieji-vaikų individualios veiklos kambariai, pamokų ruošos kambarys, jei neįrengtos vaikų individualios veiklos vietos miegamuosiuose, vonios (dušo) ir tualetų patalpos, skalbimo, džiovinimo ir lyginimo patalpa (patalpos) (gali būti įrengiama kelioms vaikų globos įstaigos šeimynoms), virtuvė, kai nėra bendrų maisto tvarkymo patalpų;

34.2. bendrosios patalpos: bendrosios maisto tvarkymo patalpos, jei neįrengta virtuvė kiekvienoje vaikų socialinės globos įstaigos šeimynoje, valgykla, jei visi vaikų socialinės globos įstaigos vaikai valgo bendrai, administracinės ir ūkio patalpos; socialinės globos namuose vaikams su negalia turi būti įrengiamos sveikatos priežiūros patalpos atsižvelgiant į teikiamas paslaugas.

35. Šeimynose turi būti numatytos tokios patalpos: vestibulis su drabužine, bendrasis kambarys (valgomasis, žaidimų, bendravimo), miegamieji-vaikų individualios veiklos kambariai, globėjų kambarys, vonios (dušo) ir tualetų patalpos, skalbimo, džiovinimo ir lyginimo patalpa (patalpos), virtuvė.

36. Vaikų su negalia dienos socialinės globos centruose, psichologinės bei socialinės reabilitacijos įstaigose nepilnamečiams patalpos įrengiamos atsižvelgiant į vaikų specialiuosius poreikius bei jiems teikiamas paslaugas.

37. Vienam vaikui turi būti skiriama ne mažiau kaip 14 m<sup>2</sup> naudingojo vaikų globos įstaigos šeimynos ar šeimynos patalpų ploto.

38. Vaikų socialinės globos įstaigose turi būti įrengtos vietos vaikų individualiai veiklai taip, kad vaikas turėtų pakankamai erdvės judesiams atlikti bei kūno padėčiai keisti. Kiekvienam vaikui turi būti skirtas jo ūgį atitinkantis stalas ir kėdė.

39. Stacionarių kompiuterizuotų vietų įrengimo reikalavimai:

39.1. Visa kompiuterinė įranga turi būti saugi ir nepavojinga vaikų sveikatai.

39.2. Kompiuterizuota vieta turi būti įrengta taip, kad vaikas galėtų laisvai prie jos prieiti, turėtų pakankamai erdvės judesiams atlikti bei kūno padėčiai keisti.

39.3. Kėdė ir stalas turi atitikti vaiko ūgį. Stalo paviršius turi būti matinis.

39.4. Vaizdas ekrane turi būti ryškus, nejudėti, nespindėti, nemirgėti, būti be vaiką varginančių šešėlių ir atspindžių. Šviesos šaltiniai turi neakinti, neatsispindėti ekrane.

39.5. Kompiuterių spinduliuojamo elektromagnetinio lauko lygiai turi atitikti teisės akto [4.8] reikalavimus.

39.6. Kompiuteriams prijungti turi būti atskira trilaidė maitinimo linija su atskiru įžeminimo laidu. Laidai turi būti izoliuoti ir apdengti apsauginiais loveliais.

39.7. Draudžiama kompiuterinę įrangą statyti miegamuosiuose.

40. Miegamųjų įrengimo reikalavimai:

40.1. Miegamajame įrengiamos ne daugiau kaip 4 vietos, vienai vietai skiriama ne mažiau kaip 6 m<sup>2</sup> ploto.

40.2. Nuo 7 metų amžiaus mergaitėms ir berniukams turi būti įrengti atskiri miegamieji.

40.3. Miegamajame kiekvienam vaikui turi būti skirta atskira kieto pagrindo lova,

atitinkanti vaiko ūgį. Draudžiama naudoti dviaukštes lovas vaikams iki 10 m. amžiaus.

40.4. Iki 1,5 m. amžiaus vaikams lovos turi būti su sienelėmis, kurių vertikalūs tarpai turi būti ne didesni kaip 0,05 m.

40.5. Lovos negali liestis prie šildymo įrenginių. Jos turi būti sustatytos taip, kad prie jų galima būtų laisvai prieiti.

40.6. Kiekvienam vaikui turi būti numatyti baldai asmeniniams daiktams, drabužiams ir avalynei laikyti.

41. Vaikų globos įstaigos šeimynoje ar šeimynoje globojant vaikus iki 1 m.:

41.1. turi būti aptvarėlis, maitinimo kėdutė, vystymo stalias ar vystymo lenta, vonelė;

41.2. čiužiniai turi būti su atspariais drėgmei užvalkalais;

41.3. aptvarėlio, vystymo stalo ar vystymo lentos danga turi būti lygi, atspari drėgmei, lengvai valoma ir dezinfekuojama;

41.4. aptvarėlio aukštis turi būti ne mažesnis kaip 0,6 m, o sienelių vertikalūs tarpai turi būti ne didesni kaip 0,05 m.

42. Maisto produktų tiekimas, maisto tvarkymo vietų įrengimas ir maisto tvarkymas vaikų socialinės globos įstaigų bendrosiose maisto tvarkymo patalpose, išskyrus šeimynas, vaikų globos įstaigos šeimynas ir vaikų su negalia dienos socialinės globos centrus, maistą gaminančius atskirose virtuvėse, turi atitikti teisės aktų [4.5, 4.20] reikalavimus. Šeimynų, vaikų globos įstaigos šeimynų ir vaikų su negalia dienos socialinės globos centrų virtuvėse, kai šio tipo įstaigose nėra bendrųjų maisto tvarkymo patalpų, maistas tvarkomas laikantis bendrųjų higienos principų.

43. Bendrosiose maisto tvarkymo patalpose turi būti numatytos tokios patalpos ar zonos: pirminio daržovių apdorojimo, žaliavos apdorojimo, gamybos ir maisto išdavimo, indų plovimo, sausųjų produktų, daržovių laikymo.

44. Jei maitinimas organizuojamas bendroje valgykloje, vaikai gali valgyti ne daugiau kaip dviem pamainomis. Prie valgyklos turi būti praustuvės (1 praustuvė 20 vietų valgykloje) ir rankų higienos priemonės (muilas, elektriniai ar vienkartiniai popieriniai rankšluosčiai).

45. Jei maistas gaminamas bendrosiose maisto tvarkymo patalpose ir jau pagamintas atnešamas į vaikų globos įstaigos šeimynos patalpas, jose turi būti įrengta vieta ar patalpa su dviejų skyrių indų plautuve, indų džiovykla ir spinta švarems indams laikyti.

46. Vaikų globos įstaigos šeimynoje, vaikų su negalia dienos socialinės globos centre, kai nėra bendrųjų maisto tvarkymo patalpų, ir šeimynoje turi būti įrengiama virtuvė su virykle, gartraukiu, šaldytuvu, dviem plautuvėmis, spintele indams ir įrankiams.

47. Jeigu vaikai valgo bendrajame kambaryje, turi būti numatyta kiekvienam vaikui vieta prie stalo.

48. Valgomieji indai ir įrankiai turi būti sukomplektuoti pagal vaikų skaičių, bet ne mažiau kaip dvi lėkštės, šaukštas, šakutė, peilis (atsižvelgiant į vaikų amžių), šaukštelis, puodelis kiekvienam vaikui.

49. Draudžiama naudoti susidėvėjusius, įskilusius, apdaužytus kraštais, aliumininius indus ir įrankius.

50. Vonios (dušo) ir tualetų patalpų įrengimo reikalavimai:

50.1. Viena vonia (dušas) ir vienas tualetas įrengiamas ne daugiau kaip 6 vaikams.

50.2. Vonios (dušo) ir tualetų patalpos įrengiamos atskirai berniukams ir mergaitėms.

50.3. Vonios (dušo) patalpoje (zonoje) turi būti: vonia ar dušas, praustuvė, veidrodis, pakabos rankšluosčiams ir drabužiams; tualetų patalpoje (zonoje) turi būti: unitazas, tualetinis šepetys, tualetinis popierius, šiukšlių dėžė, jei tualetas įrengiamas atskirai – praustuvė.

51. Jeigu vaikų socialinės globos įstaigoje įrengta atskira skalbykla, turi būti numatytos šios patalpos (zonos): nešvarių skalbinių priėmimo, skalbimo, lyginimo, džiovavimo, švarių skalbinių laikymo ir išdavimo.

52. Skalbyklų patalpos ir technologiniai įrenginiai turi būti išdėstyti taip, kad švarių ir nešvarių skalbinių srautai technologinio proceso metu nesusikirstų.

53. Vaikų socialinės globos įstaigoje, išskyrus šeimynas, kurioje nėra skalbyklos, turi

būti patalpa nešvariems skalbiniams rinkti ir rūšiuoti.

54. Pirtis įrengiama teisės akto [4.19] nustatyta tvarka.

55. Vaikų socialinės globos įstaigose, išskyrus šeimynas, personalui įrengiama atskira dušo patalpa ir tualetas.

56. Gyvenamųjų patalpų sienų, grindų, baldų paviršiai būti lygūs, o jų apdaila lengvai valoma drėgnu būdu ir atspari cheminėms valymo bei dezinfekcijos priemonėms.

57. Vonios (dušo), tualetų, skalbyklos sienų ir grindų danga turi būti nelaidi vandeniui, lengvai valoma ir atspari cheminėms valymo bei dezinfekcijos priemonėms, grindų danga turi būti neslidi.

58. Triukšmas patalpose neturi viršyti teisės akte [4.25] nurodytų lygių.

## VII. REIKALAVIMAI APŠVIETIMUI

59. Renginių-kūno kultūros salėje, sveikatos priežiūros patalpoje (jei jos yra įrengtos), vaikų su negalia dienos socialinės globos centro vaikų veiklos patalpose, vaikų globos įstaigos šeimynų ir šeimynų patalpose, išskyrus vestibulį su drabužine, vonios (dušo) ir tualetų patalpas, turi būti natūralus apšvietimas. Natūralios apšvietos koeficiento vertė šiose patalpose turi būti ne mažesnė kaip 1,5 % toliausiame nuo lango taške, o insoliacija – ne trumpesnė kaip 3 val.

60. Vaikų globos įstaigos šeimynų ir šeimynų patalpose turi būti įrengtos apsaugos nuo tiesioginių saulės spindulių priemonės.

61. Visose vaikų socialinės globos įstaigų patalpose turi būti įrengtas dirbtinis apšvietimas. Patalpų dirbtinės apšvietos mažiausios ribinės vertės pateiktos šios higienos normos 1 lentelėje.

62. Be bendro patalpų apšvietimo, vaikų individualiai veiklai skirtose vietose turi būti ir vietinis apšvietimas.

63. Vaikų globos įstaigos šeimynų ir šeimynų patalpose, išskyrus vonią (dušą) ir tualetą, turi būti naudojami šviestuvai, vienodai išsklaidantys šviesą.

1 lentelė. Patalpų dirbtinės apšvietos mažiausios ribinės vertės

Patalpos pavadinimas	Apšvieta, lx		Paviršius, kuriam taikoma apšvieta
	liuminescencinės lempos	kaitrinės lempos	
Bendrasis kambarys, vaikų su negalia dienos socialinės globos centro vaikų veiklos patalpa	300	150	Horizontalus paviršius 0,5 m aukštyje nuo grindų
Patalpa, kurioje įrengtos individualiai veiklai skirtos vietos, pamokų ruošos kambarys	300	150	Horizontalus paviršius 0,8 m aukštyje nuo grindų
Miegamasis	100	50	Horizontalus paviršius 0,5 m aukštyje nuo grindų
Sveikatos priežiūros patalpa	200	100	Horizontalus paviršius 0,8 m aukštyje nuo grindų
Renginių-kūno kultūros salė	200	100	Horizontalus paviršius 0,8 m aukštyje nuo grindų
Vestibulis su drabužine, tualetas, vonia, dušas	100	50	Horizontalus paviršius 0,8 m aukštyje nuo grindų



Koridoriai, laiptinės	75	30	Horizontalus paviršius 0,5 m aukštyje nuo grindų
-----------------------	----	----	--

## VIII. REIKALAVIMAI ŠILDYMIUI, VĖDINIMUI IR ORO KONDICIONAVIMUI

64. Pastate turi būti suprojektuotos ir įrengtos tokios mikroklimato bei oro kokybės parametrus palaikančios ir reguliuojančios šildymo, vėdinimo ir (ar) oro kondicionavimo sistemos, kad visose patalpose būtų galima palaikyti šios higienos normos ir teisės akto [4.24] nustatytus mikroklimato ir oro kokybės parametrus. Oro šalinimas ir vėdinimas turi būti įrengtas vadovaujantis teisės akto [4.18] reikalavimais.

65. Šildymo prietaisai ir įrenginiai turi būti saugūs, prieinami valyti.

66. Šildymo prietaisų paviršiaus temperatūra turi būti ne aukštesnė kaip 42 °C.

67. Vaikų socialinės globos įstaigų patalpose turi būti:

67.1. oro drėgnis 30–75 %;

67.2. oro judėjimo greitis šaltuoju metų laikotarpiu ne daugiau kaip 0,15 m/s, šiltuoju – ne daugiau kaip 0,25 m/s;

67.3. temperatūra patalpose šaltuoju metų laikotarpiu turi atitikti dydžius, nurodytus šios higienos normos 2 lentelėje;

67.4. temperatūrų skirtumas 1,1 m ir 0,1 m aukštyje nuo grindų patalpose turi būti ne daugiau kaip 3 °C.

2 lentelė. Patalpų oro temperatūros parametrai šaltuoju metų laikotarpiu

Patalpos pavadinimas	Oro temperatūra, °C
Bendrasis kambarys, vaikų su negalia dienos socialinės globos centro vaikų veiklos patalpa	18–22
Patalpa, kurioje įrengtos individualiai veiklai skirtos vietos, pamokų ruošos kambarys	18–22
Miegamasis	18–22
Sveikatos priežiūros patalpa	20–23
Renginių-kūno kultūros salė	17–20
Vestibiulis su drabužine	18–20
Tualetas	18–22
Vonios (dušo) patalpa	20–24
Koridoriai, laiptinės	18–20

68. Natūralus patalpų vėdinimas turi būti užtikrinamas varstomais langais, orlaidėmis ir natūralios traukos kanalais.

69. Ištraukiamoji mechaninė vėdinimo sistema turi būti numatyta tualetuose, vonios (dušo) patalpose, skalbimo, džiovinimo ir lyginimo patalpoje (patalpose), virtuvės patalpose, renginių-kūno kultūros salėje, skalbykloje.

70. Virtuvės patalpose turi būti įrengta mechaninė oro ištraukimo sistema, kuri apribotų garų, kvapų sklidimą į gretimas patalpas, virš viryklių ir panašių įrenginių turi būti sumontuoti gartraukiai.

71. Atskiros vėdinimo sistemos turi būti sveikatos priežiūros patalpose, virtuvėje, tualetu ir vonios (dušo) patalpose, skalbykloje, skalbimo, džiovinimo ir lyginimo patalpoje (patalpose).

72. Gyvenamųjų patalpų kondicionavimo sistemos turi būti naudojamos pagal

gamintojų pateiktas instrukcijas.

## **IX. REIKALAVIMAI VANDENS TIEKIMUI IR NUOTEKŲ ŠALINIMUI**

73. Geriamojo vandens kokybė turi atitikti teisės akto [4.16] reikalavimus.

74. Vaikų socialinės globos įstaigose turi būti įrengti centralizuoti ar individualūs nuotekų šalinimo įrenginiai.

75. Karštas ir šaltas vanduo turi būti pastoviai tiekiamas virtuvės patalpose, skalbimo patalpoje, skalbykloje, sveikatos priežiūros patalpoje, tualetuose, vonios (dušo) patalpose.

76. Vaikų tualetuose, vonios (dušo) patalpose karšto vandens temperatūra iš čiaupo turi būti ne žemesnė kaip 37 °C ir ne aukštesnė kaip 42 °C.

77. Vaikų socialinės globos įstaigose, išskyrus šeimynas, legioneliozių prevencijai karšto vandens sistemoje temperatūra kas 3 mėn. turi būti profilaktiškai pakeliama iki 66 °C ir išlaikoma 25 min. Temperatūra pakeliama, kai vaikų socialinės globos įstaigoje nėra vaikų. Profilaktikos darbai registruojami žurnale (data, darbus vykdžiusio asmens vardas ir pavardė, parašas).

## **X. TERITORIJOS, PATALPŲ IR ĮRENGINIŲ PRIEŽIŪRA**

78. Teritorija turi būti tvarkinga ir švari, kasdien valoma. Žolė turi būti nušienauta. Žiemą takeliai turi būti neslidūs, pabarstomi smėliu.

79. Smėlis žaidimo aikštelių dėžėse turi būti pakeičiamas ar atnaujinamas kiekvieną pavasarį ir pagal epidemiologines reikmes. Smėlyje neturi būti askaridžių, plaukagalvių, toksokarų kiaušinių. Smėlis perkamas pagal poreikį.

80. Smėlio dėžės turi būti apsaugotos nuo užteršimo.

81. Lauko žaislai turi būti laikomi numatytoje vietoje.

82. Šiukšlių konteineriai turi būti reguliariai ištuštinami.

83. Vaikų socialinės globos įstaigos patalpų ir įrenginių priežiūra:

83.1. Patalpos turi būti vėdinamos skersvėjiniu būdu, kai patalpose nėra vaikų.

83.2. Visos vaikų socialinės globos įstaigų patalpos ir jose esantys įrenginiai turi būti tvarkomi, valomi kiekvieną dieną drėgnu būdu ir pagal poreikį.

83.3. Tualetų ir vonių (dušų) patalpų grindys, unitazai turi būti švarūs visą laiką, valomi drėgnu būdu leidžiamais naudoti valikliais. Unitazų sėdynės kasdien plaunamos šiltu vandeniu su muilu.

83.4. Cheminės valymo ir dezinfekcijos priemonės turi būti laikomos vaikams neprieinamoje vietoje.

83.5. Tualetų, vonių (dušų) valymo inventorius turi būti ženklinamas ryškia spalva, švarus ir sausas laikomas atskirai nuo kito valymo inventoriaus.

83.6. Stalai turi būti valomi prieš ir po kiekvieno vaikų maitinimo, o nešvarūs nedelsiant. Stalų ir indų plovimo šluostės, kempinės po kiekvieno panaudojimo turi būti išskalbiamos karštu vandeniu su muilu, išdžiovinamos ir laikomos specialia inde ar atskiroje vietoje.

83.7. Indai ir įrankiai turi būti plaunami naudojant tik indų plovimui skirtas priemones.

83.8. Langai, šviestuvai valomi pagal poreikį.

84. Minkšto inventoriaus priežiūra:

84.1. Švarūs lovos skalbiniai, rankšluosčiai turi būti laikomi spintose. Lovos skalbiniai, rankšluosčiai keičiami pagal poreikį, bet ne rečiau kaip vieną kartą per savaitę.

84.2. Nešvarūs lovos skalbiniai, rankšluosčiai surenkami į specialius maišus ar kitas talpyklas, pristatomi į skalbyklą, o iš skalbyklos gražinami specialiuose švariuose maišuose.

84.3. Pagalvės, antklodės turi būti skalbiamos, o neskalbtinos pagalvės, antklodės ir čiužiniai išpurtomi ir vėdinami lauke.

84.4. Kilimai kasdien turi būti valomi dulkių siurbliu ir kartą per mėnesį išpurtomi

lauke. Pagal reikmes kilimai turi būti valomi sausu cheminiu būdu.

85. Žaislai neturi kelti pavojaus vaikų sveikatai ar rizikos juos nuryti, įkvėpti ar susižeisti jais palietus odą, gleivinę, akis. Žaislai turi būti švarūs, atitikti vaikų amžių.

86. Valikliai turi būti naudojami pagal paskirtį. Naudojami biocidai teisės akto [4.13] nustatyta tvarka turi būti leisti naudoti. Asmenys, dirbantys su valymo, dezinfekcijos, dezinfekcijos ir deratizacijos priemonėmis, turi mokėti naudotis šiomis priemonėmis ir laikytis gamintojo ar tiekėjo saugos duomenų lapuose nurodytų sveikatos saugos reikalavimų [4.6].

87. Patalpų naudojimo metu atsiradę sienų, lubų, grindų, įrenginių ar inventoriaus defektai, galintys turėti įtakos vaikų sveikatai ir saugai, šalinami nedelsiant.

88. Privalomasis aplinkos kenksmingumo pašalinimas atliekamas teisės akto [4.21] nustatyta tvarka pagal epidemiologines reikmes.

89. Patalpose turi nebūti graužikų ir buitinių kenkėjų. Dezinfekciją ir deratizaciją atlieka šiai veiklai licencijuoti juridiniai asmenys [4.12, 4.23].

90. Draudžiama atlikti dezinfekciją, dezinfekciją, deratizaciją ar remonto darbus vaikams esant patalpoje.

91. Vaikų socialinės globos įstaigos, šeimynos patalpos atliekant remonto darbus turi būti uždaromos ar sandariai izoliuojamos nuo kitų patalpų.

## **XI. DIENOS REŽIMO IR MAITINIMO ORGANIZAVIMAS**

92. Vaiko dienos režimas turi atitikti vaiko fiziologinius poreikius, jo amžiaus ypatumus, sveikatos būklę.

93. Nakties miegas: vaikams iki 3 metų – 10–11 val., 3–5 metų – 10–10,5 val., 5–10 metų – 10 val., 11–14 metų – 9 val., 15–17 metų – 8,5 val.

94. Ikimokyklinio amžiaus, silpnos sveikatos ar po ligos vaikams turi būti sudarytos sąlygos dienos miegui.

95. Ikimokyklinio amžiaus vaikai, nelankantys ugdymo įstaigos, kasdien šviesiu paros metu turi būti išvedami į lauką: žiemos metu – esant ne žemesnei kaip minus 12 °C temperatūrai ir silpnam vėjo greičiui (iki 2 m/sek.) arba ne žemesnei kaip minus 8 °C temperatūrai ir vidutiniam vėjo greičiui (nuo 2 iki 6 m/sek.).

96. Vaikų nuo 1 iki 18 metų maitinimo organizavimas:

96.1. Vaikų socialinės globos įstaigoje esantys vaikai maitinami kas 3,5–4,0 val.

96.2. Vaikai maitinami atsižvelgiant į rekomenduojamas paros maisto medžiagų ir energijos normas [4.9] bei rekomenduojamas maisto produktų paros normas socialinę globą gaunantiems asmenims [4.28].

96.3. Maisto paruošimas ir patiekalų įvairumas turi atitikti vaikų amžiaus ypatumus ir sveikos mitybos principus bei taisykles. Pusryčiams vaikas turi gauti 25 proc., pietums – 35–40 proc., pavakariams – 15 proc., vakarienei – 20–25 proc. rekomenduojamo paros maisto raciono kaloringumo.

96.4. Vaikų socialinės globos įstaigose, išskyrus šeimynas, vaikų globos įstaigos šeimynas ir vaikų su negalia dienos socialinės globos centrus, maistą gaminančius atskirose virtuvėse, sudaromas ne mažiau kaip 14 dienų valgiaraštis, kuriame nurodomi pusryčiams, pietums, pavakariams (priešpiečiams), vakarienei patiekiami patiekalai, patiekalų kiekiai (g), maistinė (baltymai, riebalai, angliavandeniai (g) ir energinė vertė (kcal), taip pat kiekvienos dienos ir vidutinė maistinė (baltymai, riebalai, angliavandeniai (g) ir energinė vertė (kcal) 1–3, 4–6, 7–14 ir 15–18 metų amžiaus vaikams. Valgiaraščiai turi būti patvirtinti vaikų socialinės globos įstaigos vadovo ir suderinti su teritorijos visuomenės sveikatos priežiūros įstaiga.

97. Pagal gydytojo nurodymus vaikų socialinės globos įstaigose turi būti organizuojamas vaikų dietinis maitinimas.

## **XII. VAIKŲ SVEIKATOS PRIEŽIŪRA**

98. Už vaikų sveikatos priežiūros organizavimą atsakingas vaikų socialinės globos įstaigos vadovas, šeimynose – šeimynos vaikų globėjas (rūpintojas). Vaikų sveikatos tikrinimas turi būti vykdomas teisės akto [4.10] nustatyta tvarka.

99. Informacija apie vaikų užkrečiamąsias ligas turi būti tvarkoma teisės akto [4.14] nustatyta tvarka.

100. Vaikai, sergantys užkrečiamosiomis ligomis, taip pat įtariami, kad serga, turėję sąlytį su sergančiuoju, ar sukėlėjų nešiotojai turi būti izoliuojami. Už vaikų izoliavimo sąlygų sudarymą atsakingas vaikų socialinės globos įstaigos vadovas, šeimynose – šeimynos vaikų globėjas (rūpintojas).

---